

1) Ἡ πρᾶξις διὰ τῆς ὁποίας προετοιμάζεται κάτι, προετοιμασία, παρασκευὴ πολλὰχ.: Τὸ γίνωμα τοῦ χωραφιοῦ (ἢ ἄροσις) πολλὰχ. 2) Ἡ ὥριμασις τῶν καρπῶν πολλὰχ.: Ἐν εἶναι γιὰ τρύγο τὰ σταφύλια, θέλοντε ἀκόμη γένωμα Εὐβ. (Κουρ.) Ἐπίτευχε ἡ βροχὴ τὰ σταφύλια ἀπάνω 'ς τὸ γίνωμα καὶ τὰ χάλασε οὐλα Πελοπ. (Κορών.) Τί γένωμα ἔκαμαν τὰ σῦκα! Ἡπ. 3) Ἡ ζύμωσις τοῦ πρὸς ἀρτοποιήσιν φυράματος ἀλεύρου ἢ τοῦ πρὸς οἰνοποίησιν γλεύκους κ.τ.τ. πολλὰχ.: Τὸ ψωμί 'ἐν εἶναι γιὰ τὸφ-φοῦρνο, θέλει 'κόμα γένωμα Εὐβ. (Κουρ.) Γίνωμα τοῦ κρασιοῦ Κ. Στασινοπ., Κρασί, 251. Συνών. ἀνέβασμα 4, βράση 5, βράσιμο, φούσκωμα. 4) Ἡ αὐτόματος τριβὴ βῶλων χύματος, οἱ ὅποιοι ἐσχηματίσθησαν κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα μεταξὺ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας ἀρόσεως τοῦ ἀγροῦ, διὰ τὴν γίνῃ τὸ χῶμα τούτου μαλακώτερον κατὰ τὴν σποράν Δ. Λουκοπ., ἐνθ' ἀν.: Γένωμα τοῦ χωραφιοῦ. 5) Ἡ πλύσις καὶ τὸ κοπάνισμα εἰς τὴν «νεροτριβήν», ὑφασμένων εἰς τὸν ἀργαλειόν, χονδρῶν μαλλίνων καὶ τριχίνων κλινοσκεπασμάτων διὰ τὴν καταστοῦν μαλακώτερα καὶ ἀπαλώτερα, νὰ ἀποκτήσουν πυκνότητα καὶ τρίχωμα λεπτόν. Ἡπ. β) Τὸ τοιαύτης κατεργασίας τυγχάνον κλινοσκεπασμα κ.τ.τ. Ἡπ. (Πλατανοῦς. κ.ά.): Σήμερον ἔχω πολλὰ γενώματα Ἡπ. Ἐχ' ἡ πούλλα β' λάρια γιὰ γένωμα 'ς τὰ μανδάνια (β' λάρια = παννιὰ ὀλόκληρα ὑφασμένα εἰς τὸν ἀργαλειόν, μαντάνια = νεροτριβὰ) Πλατανοῦς. Συνών. γινωμός.

γινωμός ὁ, ἐνιαχ. γινουμός βόρ. ἰδιώμ. ἀγινωμός Κύθηρ. Ἐκ τοῦ ρ. γίνομαι.

1) **Γίνωμα** 1, τὸ ὅπ. βλ., ἐνιαχ.: Δὲν ἔχει γινωμὸ τὸ φαῖ (ἀργεῖ πολὺ νὰ παρασκευασθῇ, νὰ ψηθῇ, νὰ βράσῃ) Μύκ. 2) Ἐπὶ καρπῶν, ὥριμασις ἐνιαχ.: Δὲν ἔχουντε γινωμὸ τὰ σταφύλια ἐνιαχ.

γινώνω Θράκ. (Σχολάρ.) Κρήτ. (Ἁγίος Βασίλ. Μαλάκ. Ρέθυμν. κ.ά.) — Γ. Χατζιδ. εἰς Ἀθηνᾶν 14 (1902), 523 καὶ ΜΝΕ, 2, 581 γινώνου Ἡπ. (Πλατανοῦς. κ.ά.) Στερελλ. (Ἀράχ.) γενώνω Ἡπ. Κρήτ. (Ἀνατολ. κ.ά.) Στερελλ. (Δεσφ.) Μέσ. γινώνομαι Κρήτ. (Μαλάκ. Ρέθυμν. κ.ά.) γενώνομαι Ἡπ. Κρήτ. (Ἀνατολ.)

Ἐκ τοῦ παρασυσχετισμοῦ τῆς μετοχ. τοῦ γίνομαι, γινωμένος, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ γενωμένος, νομισθέντος ὅτι αὕτη προῆλθεν ἐκ ρ. γινώνομαι, ὡς καμωμένος ἐκ τοῦ καμώνομαι κ.τ.τ. Πβ. Γ. Χατζιδ., ἐνθ' ἀν. Πιθαν. καὶ ἐκ τοῦ γίνωμα ὑποχωρητ.

1) Ἐνεργ. καὶ μέσ., ἐπὶ καρπῶν, ὥριμάζω Κρήτ. (Ἀνατολ. Μαλάκ. Ρέθυμν. κ.ά.): Τὸ δεδρὸ αὐτὸ γενώνει πρῶιμα τὸ γαρπὸ δου Κρήτ. Ἐν ἐγενωθήκανε ἀκόμη τὰ σταφύλια, γιὰτὶ ὀφέτος ἦτανε κακοχρονιά Ἀνατολ. Τὰ σταφύλια γινώνουν - ἐγινώσανε - γινώνομαι - ἐγενωθήκανε Ρέθυμν. Ἀκόμη δὲν ἐγινωθήκανε τ' ἀπίδια Μαλάκ. Ἐγενωθήκαν τὰ σῦκα Κρήτ. 2) Ἐνεργ. καὶ μέσ., ἐπὶ ὀλομαλλίνου ὑφάσματος τῆς οἰκιακῆς βιοτεχνίας, ἀποκτῶ πυκνότητα καὶ τρίχωμα λεπτὸν μετὰ εἰδικὴν κατεργασίαν διὰ κοπάνισματος ἐντὸς τοῦ ὕδατος Ἡπ. Θράκ. (Σχολάρ.) Στερελλ. (Ἀράχ. Δεσφ.): Τὸ σκουτὶ γινώνεται 'ς τὸ μαντάνι Ἡπ. Θὰ στείλου τ' ν τσέργα 'ς τ' νιρουτριβιά νὰ γινῶσ' (τσέργα = εἶδος κλινοσκεπασματος, βελέντζα) Ἀράχ. Καὶ μετβ., ὑποβάλλω εἰς εἰδικὴν κατεργασίαν εἰς τὴν νεροτριβὴν μάλλινον ὑφασμα ἀραιῶς ὑφασμένον, διὰ τὴν ἀποκτήσῃ τὴν δέουσαν πυκνότητα Ἡπ. Στερελλ. (Ἀράχ. Δεσφ.): Ἡ νεροτριβιά τὸ γενῶν κα-

λύτερα τὸ σκουτὶ ἀπ' τὸ μαντάνι (μαντάνι = εἶδος μηχανῆς κινουμένης διὰ τεχνητοῦ καταρράκτου) Δεσφ.

γινώσκω Κύπρ. Πόντ. (Κερασ.) γινώσθω Κύπρ. (Κώμα Γαλ.) γ' νώσκω Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν.)

Τὸ ἀρχ. γινώσκω παρὰ τὸ γιγνώσκω.

1) Γνωρίζω Κύπρ. (Κώμα Γαλ. κ.ά.): Ἄσμ.

Δοξάζω σε, καλὲ Θεέ, πού 'σαι 'ς τὰ ψηλωμένα τξαι πού γινώσθεις τὰ κρυφὰ τξαι τὰ φανερωμένα

2) Ἐννοῶ, καταλαμβάνω Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν.): Ἡρτεν καὶ 'κ' ἐγνωτοσά (ἦλθε καὶ δὲν τὸ κατάλαβα) Οἶν. Οὕς τὰ Καλαντόφωτα ὁ γάιδαρον πα γ' νώσκ' ἀτο ντὸ μεγαλόν' ἡ μέρα (ὡς τὰ Κ. καὶ ὁ γάιδαρος ἐννοεῖ πὺς μεγαλώνει ἡ ἡμέρα. Καλαντόφωτα = αἱ ἐξ πρώται ἡμέραι τοῦ Ἰανουαρίου) Κοτύωρ.

γινωτής ὁ, ἐνιαχ. γενωτής Ἡπ.

Ἐκ τοῦ ρ. γινώνω.

Ἄποβᾶλλον εἰς εἰδικὴν κατεργασίαν δι' ὕδατος τὰ ἄρτι ὑφανθέντα μάλλινα ὑφάσματα πρὸς ἀπόκτησιν πυκνότητος καὶ λεπτοῦ τριχώματος.

γινωτικὸ τό, ἐνιαχ. γενωτικόν Ἡπ.

Ἐκ τοῦ οὐς. γινωτήης, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ γενωτήης.

Ἡ ἀμοιβὴ τὴν ὁποῖαν λαμβάνει κατὰ τεμάχιον ὑφάσματος ὁ γινωτήης, τὸ ὅπ. βλ.

γινωτὸς ἐπίθ. (I) ἐνιαχ. 'νατέ Τσακων. (Μέλαν. Πραστ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γίνομαι.

1) Ὁ τεχθεὶς: Ἄ ἐρέκα 'νατέ τὸ καμπζὶ ἄμα 'ζάκα (τὸ βρήκα γεννημένο τὸ παιδί, ὅταν πῆγα) Πραστ. 2) Ὁ ἐπισυμβᾶς, ὁ γεγωνῶς: Ἐφύγκαῖ 'νατέ ὁ γάμο (ἔφυγαν, ὅταν πλέον εἶχε γίνῃ ὁ γάμος) ἐνθ' ἀν. 3) Ὁ ἡτοιμασμένος: Τὸ 'νατέ ἄντε ν' ἐκὶ ξεξίχα τὸ φοῦρνε (τὸ γινωμένο ψωμί τὸ ἔρριχνε 'ς τὸ φοῦρνο) Μέλαν. 4) Ὁ ριμῶς: Ἐκὶ ζαλέχου τοῦ 'νατοὶ βότσου (ἐδιάλεγε τὰ γινωμένα ἀχλάδια) Πραστ. Οἱ ἀχράε οὐ 'νι 'νατοὶ (τὰ ἀχλάδια δὲν εἶναι ὥριμα) Μέλαν.

γινωτὸς ἐπίθ. (II) ἐνιαχ. γινουτὸς Στερελλ. (Ἰτέα Καλοσκοπ. Χρισ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γινώνω.

Ἐπὶ μάλλινων ὑφασμάτων τῆς οἰκιακῆς βιοτεχνίας, ὁ ὑποστὰς κατεργασίαν δι' ὕδατος, ὥστε νὰ ἀποκτήσῃ μεγαλύτεραν πυκνότητα καὶ λεπτὸν τρίχωμα ἐνθ' ἀν.: Γινουτὴ βιλέντζα. Γινουτὸ καρπίδ' (=τάπη) Καλοσκοπ. Τσ' γινουτὲς τσ' παραίναμι 'ς τὴν δρισιτίλια (=νεροτριβή) Ἰτέα.

γιὸ ἐπιφών. Ἡπ. (Κόνιτς.) Σίκιν.

Λέξις πεποιημένη.

1) Προτρεπτικὸν εἰς ὑποζύγιον, διὰ τὴν στραφῇ εἰς τὸ ἄλῳν, κατὰ τὸν ἄλωνισμὸν Σίκιν.: Ὡ! γιὸ! νά! 2) Ὡς μετρικὸν συμπλήρωμα, εἰς στίχον Ἡπ. (Κόνιτς.): Ἄσμ. Φέρουν τὸ βλάχο, βλάχο μ', ζουντανό, γιὸ γιὸ, μωρ' βλάχα μ', μὲ μπράγκες 'ς τὰ ποδάρια (μπράγκες = ἄλυσίδες).

γιογκαράς ὁ, Πελοπ. (Ὀλυμπ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. γιογκάρι.

Μουσικὸς παίζων τὸ γιογκάρι, τὸ ὅπ. βλ.: Πα-

